

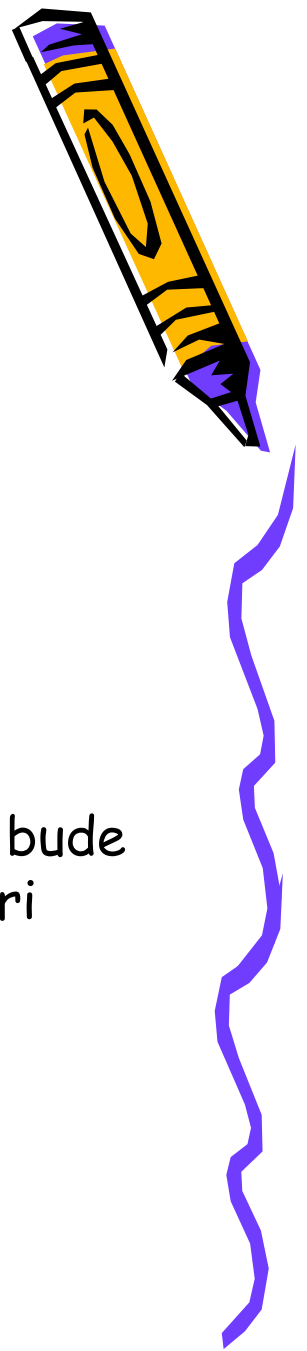
TEÓRIA SPOTREBITEĽA 2

Odvodenie individuálneho
dopytu, trhový dopyt, elasticita
dopytu, spotrebiteľský
prebytok

Cvičenie 3

KONTROLNÉ OTÁZKY

1. Čo vyjadruje cenová spotrebná krivka?
2. Čo vyjadruje Engelova krivka?
3. V čom spočíva rozdiel medzi Engelovou krivkou pre normálny a pre inferiórny statok?.
4. Čo vyjadruje cenová elasticita dopytu?
5. Ako vypočítame koeficient cenovej elasticity dopytu?
6. Kedy hovoríme o cenovo elastickom, neelastickom a jednotkovo elastickom dopyte?
7. Vynaložia spotrebitelia na určitý výrobok viac, keď sa bude predávať vyšší počet jednotiek za nižšiu cenu, alebo pri menšom počte jednotiek za vyššiu cenu? Vysvetlite.

10. Čo vyjadruje príjmová elasticita?
11. Ako vypočítame koeficient príjmovej elasticity dopytu?
12. Aké hodnoty nadobúda koeficient príjmovej elasticity dopytu pri nevyhnutných, luxusných a pri inferiórnych statkoch?
13. Čo vyjadruje krížová elasticita dopytu?
14. Ako vypočítame koeficient krížovej elasticity dopytu?
15. V čom spočíva rozdiel medzi krížovou elasticitou dopytu a cenovou elasticitou vzťahujúcej sa k cene vlastného statku?
16. Čo vyjadruje spotrebiteľský prebytok?

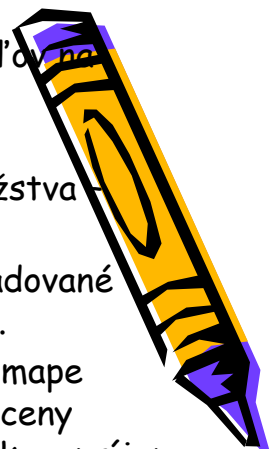

Úloha 1.

**Prirad'te k nasledujúcim
pojmom príslušné definície:**

- a) Elastický dopyt
- b) Cenová spotrebná krivka
- c) Krížová elasticita dopytu
- d) Cenová elasticita dopytu
- e) Krivka trhového dopytu
- f) Neelastický dopyt
- g) Príjmová elasticita dopytu
- h) Engelova krivka
- i) Krivka individuálneho dopytu
- j) Jednotkovo elastický dopyt

- 1) Súčet kriviek dopytu všetkých spotrebiteľov na danom trhu.
- 2) Jednopercentný rast ceny vyvolá rovnako jednopercentný pokles požadovaného množstva - elasticita je rovná -1.
- 3) Krivka znázorňujúca množstvo statku požadované spotrebiteľom pri každej jednotlivej cene.
- 4) Množina optimálnych kombinácií statkov v mape indifferenčných kriviek pre rôzne hodnoty ceny jedného statku, pričom cena druhého statku a príjem zostávajú nezmenené.
- 5) Jednopercentný rast ceny vyvolá menej než jednopercentný pokles požadovaného množstva - elasticita je väčšia než -1.
- 6) Percentuálna zmena dopytovaného množstva jedného statku vyvolaná percentuálnou zmenou ceny druhého statku.
- 7) Krivka znázorňujúca vzťah medzi množstvom statku a príjmom.
- 8) Percentuálna zmena dopytovaného množstva vyvolaná percentuálnou zmenou ceny.
- 9) Jednopercentný rast ceny vyvolá viac než jednopercentný pokles požadovaného množstva - elasticita je menšia než -1.
- 10) Percentuálna zmena dopytovaného množstva vyvolaná percentuálnou zmenou príjmu.

Úloha 2.

Spotrebiteľov mesačný rozpočet na pizzu a zložený statok je 400 €.

Cena zloženého statku je 1 €/jednotku.

Cena pizze sa mení nasledovne:

$$P_{X_1} = 5 \text{ €}, \quad P_{X_2} = 8 \text{ €},$$

$$P_{X_3} = 10 \text{ €}, \quad P_{X_4} = 12,5 \text{ €}.$$

Spotrebiteľova funkcia užitočnosti je:

$$U(X, Y) = X \cdot Y$$

a rozpočtové obmedzenie :

$$P_x \cdot X + P_y \cdot Y = M$$

- Vypočítajte príslušné hodnoty dopytovaného množstva pre pizzu.
- Nakreslite cenovú spotrebnú krivku.
- Nakreslite spotrebiteľovu krivku individuálneho dopytu pre pizzu.

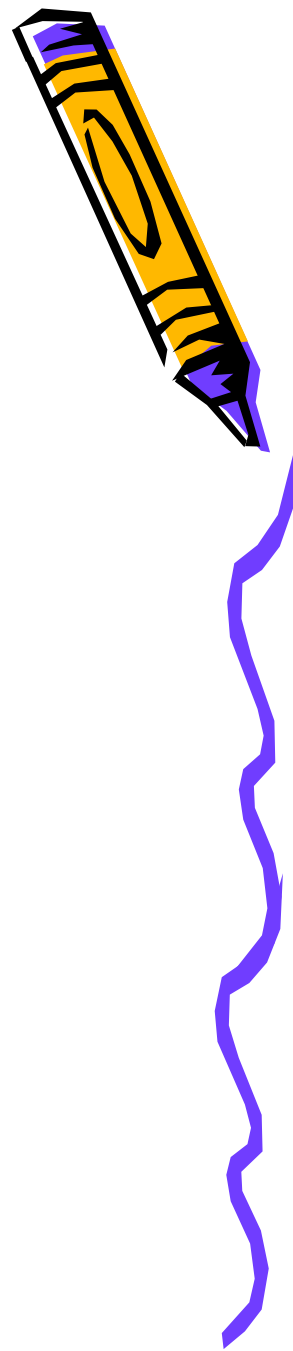
Úloha 3.

Nakreslite Engelove krivky pre nasledujúce statky a určite, aké hodnoty môže mať ich príjmová elasticita dopytu:

- a) Jedlo
- b) Oblečenie kúpené z „druhej ruky“
- c) Dovolenka v Karibiku

Úloha 4.- riešenie

Úloha 4.

Predpokladajme firmu vyrábajúcu športové tričká a lyžiarske vetrovky. Firma zistila, že za cenu 50 € predala 720 kusov tričiek. Ak znížila cenu na 40 €, predala 910 kusov. Firma tiež zistila, že ak predáva lyžiarske vetrovky za 320 €, tak ich predá len 250 kusov, ale ak zníži cenu na 210 €, predá ich 270 kusov.

Vypočítajte

- a) cenovú elasticitu dopytu po jednotlivých druhoch športového oblečenia.
- b) ako sa zmenia celkové tržby pri predaji jednotlivých druhov športového oblečenia.

Úloha 5.

V máji 2014 sa predalo denne 30 kg bravčového mäsa za cenu 4 €/kg. V tom istom mesiaci stálo kuracie mäso 3,50 €/kg a predalo sa ho 40 kg denne. V auguste 2014 stálo bravčové mäso 4,50 €/kg a predalo sa ho 35 kg denne. V tom istom mesiaci stálo kuracie mäso 3,80 €/kg a predalo sa ho 32 kg denne.

Vypočítajte, aká je krížová elasticita dopytu po bravčovom mäse voči kuraciemu za predpokladu, že všetky ostatné okolnosti zostali v oboch mesiacoch rovnaké a za predpokladu, že dopyt po bravčovom mäse je lineárnou funkciou ceny kuracieho mäsa?

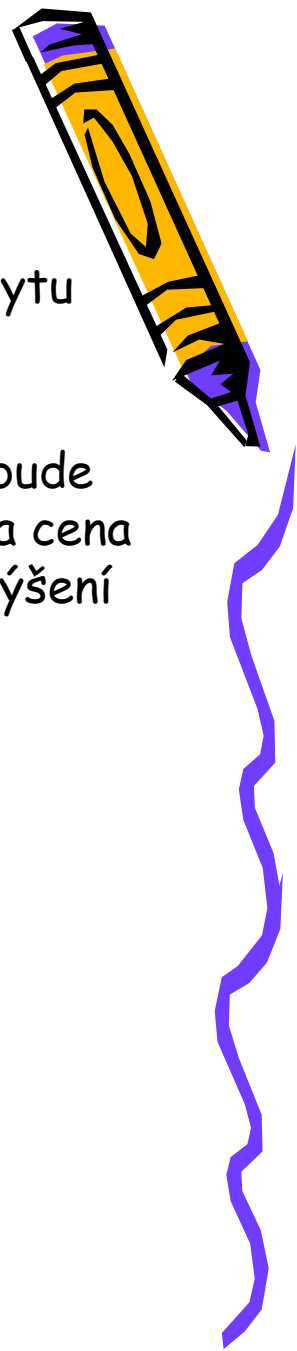

Úloha 6.

Krivka celkových výdajov spotrebiteľ'a na statok X je daná vzťahom: $TR = 54Q - 2Q^2$

- Nakreslite krivku celkových výdajov a príslušnú krivku dopytu po statku X .
- Vypočítajte cenovú elasticitu dopytu pre cenu $P_1 = 30$. Aká bude cenová elasticita dopytu, ak sa cena zvýši na $P_2 = 36$? Ako sa po zvýšení ceny zmenia celkové výdaje spotrebiteľ'a? Vypočítajte a vyznačte v grafe.

Úloha 7.

Individuálna dopytová krivka po jablkách je daná funkciou

$P = 5 - Q$, kde P je cena jablák a Q je spotrebované množstvo.
Trhová cena jablák je 2,60 €/kg.

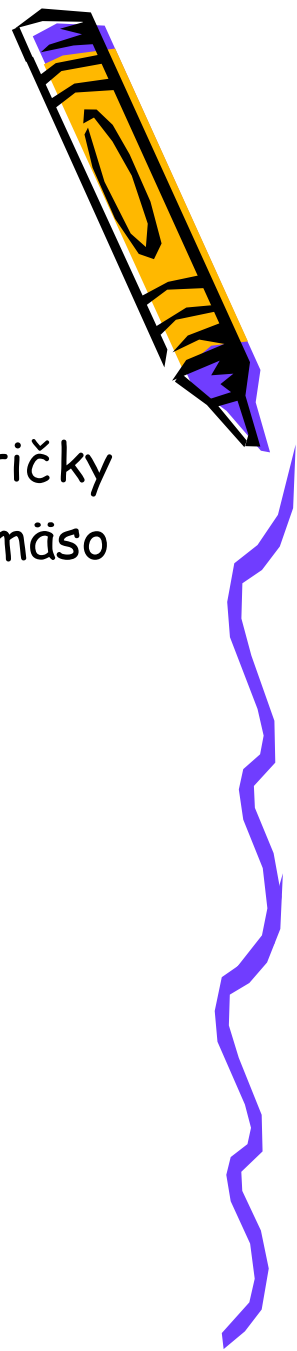
- Vypočítajte cenovú elasticitu dopytu pri tejto cene.
- Aké budú celkové výdaje spotrebiteľa pri tejto cene?
- Aký bude spotrebiteľský prebytok pri tejto cene?
- O koľko sa zvýši spotrebiteľský prebytok, ak cena jablák klesne na 1,50 €/kg?

Úloha 8.

Ktorá z nasledujúcich dvojíc má zápornú, a ktorá kladnú krížovú elasticitu dopytu?

- a) Lyže a viazanie
- b) Maslo a margarín
- c) Káva a čaj
- d) golfové palice a golfové loptičky
- e) hovädzie mäso a bravčové mäso

Úloha 9.

Individuálne dopytové krivky 2 spotrebiteľov nakupujúcich CD sú dané rovnicami:

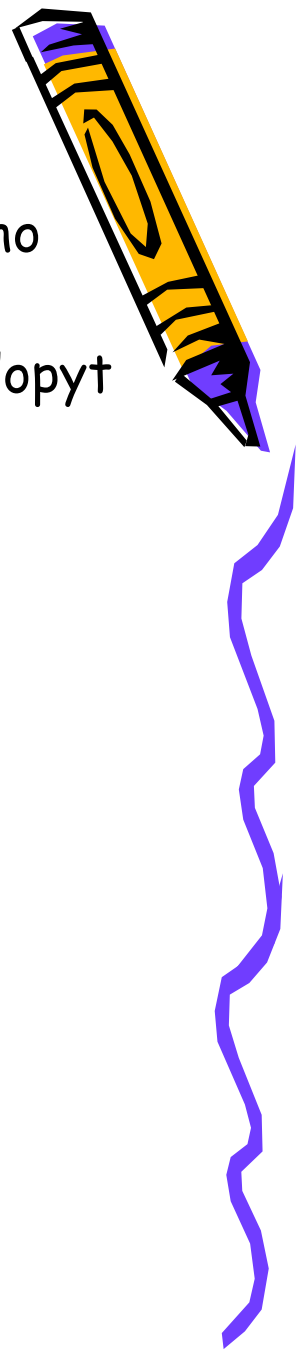
$$D_1: P = 24 - 3Q_1$$

$$D_2: P = 24 - 4Q_2$$

Q_1 a Q_2 sú množstvá CD dopytované týmito spotrebiteľmi.

a) Vypočítajte rovnicu trhového dopytu po CD.

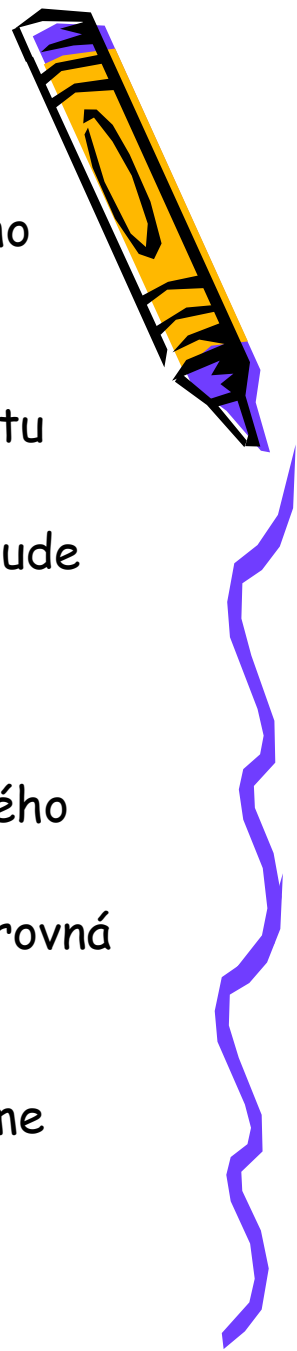
b) Graficky vyjadrite trhový dopyt po CD.

Úloha 10. - Sú nasledujúce tvrdenia správne? ÁNO/NIE

- a) Cenová elasticita dopytu vyjadruje mieru reakcie dopytovaného množstva na zmenu relatívnej ceny statku.
- b) Dokonale elastická dopytová krivka má vertikálny priebeh.
- c) V prípade lineárnej dopytovej krivky je cenová elasticita dopytu v každom bode tejto krivky konštantná.
- d) Ak sú dva statky komplementy, ich krížová elasticita dopytu bude kladná.
- e) Krivku individuálneho dopytu vieme odvodiť prostredníctvom cenovej spotrebnej krivky.
- f) Príjmová elasticita dopytu vyjadruje mieru reakcie dopytovaného množstva na zmenu príjmu spotrebiteľa.
- g) Celkové výdaje sú maximálne, ak je cenová elasticita dopytu rovná -1.
- h) Trhovú dopytovú krivku dostaneme sčítaním individuálnych dopytových kriviek a to tak, že pri daných množstvách sčítame

ceny

Zdroje:

STANÍKOVÁ, Z.: Ekónómia - cvičebnica, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

LISÝ, J. a kol.: Ekónómia v novej ekonomike, 1. vydanie, IURA EDITION, Bratislava 2005

PARKIN, M.: Microeconomics, 11 th edition, Pearson Education Limited, UK, 2014

SCHILLER, B. R.: Mikroekonomie, 1. vydanie, Computer Press, Brno 2004

SLOMAN, J., HINDE, K., GARRATT, D.: Economics for Business. 6 th edition, Pearson Education Limited, UK, 2013

FRANK, R. H.: Mikroekonomie a chování. 1. vydanie, Nakladatelství Svoboda, Praha 1995

MACÁKOVÁ, L. A KOL.: Mikroekonomie (základní kurs), 3. vydanie, MELANDRUM, Slaný, 1994

MACÁKOVÁ, L., SOUKUPOVÁ, J.: Mikroekonomie (pro inženýrské studium), REPETITORIUM, 1. vydanie, MELANDRUM, Slaný, 1995

STANÍKOVÁ, Z.: Úvod do ekónómie, 1. vydanie, EDIS vydavateľské centrum ŽU, Žilina 2015

Tento študijný materiál vznikol v rámci riešenia projektu:

„Kvalitné vzdelávanie s podporou inovatívnych foriem, kvalitného výskumu a medzinárodnej spolupráce – úspešný absolvent pre potreby praxe“

ITMS: 26110230090

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Európska únia
Európsky sociálny fond

Ing. Zuzana Staníková, PhD.

